

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu (Objavitelju Dalmatinskomu) i (Smotri Dalmatinskoj) za Austro-Ugarsku Kr. 16.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 8.—; samoj Smotri Dalmatinskoj Kr. 10.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 20 para, a zastareni pare 30.

Pitanja za predbrošnju, uz koja nema dočičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvratbe, uz koja nema prilične preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicima. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljiti Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

N. V. Cesar Karlo i Cesarica Zita u pohode saskom kralju.

DRESDEN, 28. Na jučerašnjem svečanom sobetu u Moritzburgu kralj saski pozdravi austrijskih cesarskih par zdravicom, u kojoj ističe rodbinske i prijateljske odnose što već davno usko vežu obe kuće i u ratu pobratimstvo; spomenu da su se saske čete i u ovom ratu, kao u staro vrijeme, borile uz bok austro-ugarskih, te pokazale svoju hrabrost u zajedničkoj borbi; to još jače pritezuje zajedničke veze. Kralj reče da upotrebljuje i ovu zgodu da zahvali cesaru na udijeljenom mu vlasništvu pokrajine br. 107; on se ponosi tim, što je na taj način još uže vezan za slavu od davnine austrijsku vojsku. Kralj Zita, što ovaj prvi pohod ne razveseljuje mir. Završi sa srdačnim željama za dobroćesarsku para.

N. V. Cesar Karlo u Münchenu.
MÜNCHEN, 29. Cesar Karlo prispije jučer o podne amo na kratak pohod. Na stanici dočekao ga kralj Ludwig, austro-ugarski poslanik i dvorski dostojanstvenici. Pošto jedan drugome prestavi svoju pratnju, u kojoj je bio i ministar spoljašnjih posla Burian, vladari se odveoše u dvor, gdje kraljica, nasljednik prijestola Rupprecht i drugi članovi kraljeve porodice pozdraviše vladara. Zatim cesar posjeti kraljicu pak se sastane s kraljem u njegovoj radnoj sobi i tu se razgovarahu do doručka. U jedan sat po podne bio je doručak, na kojemu bijahu, pored cesara, kralja i kraljice i drugih članova kraljeve porodice, ministar spoljašnjih posla Burian, austro-ugarski poslanik i druge ličnosti. Nakon doručka cesar se razgovarao sa ministrom predsjednikom Dandlom i ratnim ministrom Hellingrathom, a kralj Ludwig sa grofom Burianom. U 3 sata i po cesar pogje na čaj kod austro-ugarskog poslanika. U 5 s. cesar se srdačno oprosti s kraljem i krenu iz Münchena.
O pohodu cesara Karla u Münchenu (Korrespondenz Hoffmann) piše: Ovaj je pohod bio nov dokaz srdačnih odnosa što vladaju izmjeđu obe kuće, i imao je čisto familijarni, intimni značaj. Grof Burian, koji je pratio cesara na službenom pohodu u Dresden, imao je prigodu, dok je ovdje boravio, da se prvi put pokloni kralju, otkako je imenovan za ministra spoljašnjih posla, i da odvrati nedavni misjet državni ministra Dandla u Beču.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau

Izveštaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 28. Službeno se javlja: 28. augusta 1918.
Talijansko bojište: Na planinskim frontama živa izvidnička djelatnost.
Arbanija: U Arbaniji steklo se, nakon zalazničkih bojeva nanovo zemljište.

BEČ, 29. Službeno se javlja: 29. augusta 1918.
Talijansko bojište: U Judikarijama, kod Bezzece i na visovavni Sedam Općina bilo je izvidničkih okršaja; ustalom ništa važno.

Žena u starom Egiptu.

Kad nam moderna istraživanja starijih iznesu svoje rezultate iz najstarijih vremena prvoga probuđenja čovjekova i najstarijih početaka njegove kulture, mi češće ostajemo zapanjeni. Ta u to vrijeme i u takovu kraju, gdje smo se možda jedva nadali naići na najstarije tragove najprimitivnijega života — evo pred nama dočeka jedne posebne velike kulturne, koja, i ako se ne može ni izdaleka poreglativati s kulturom modernoga čovjeka, a ono je ipak u njenom razviku značila svakako važnu periodu. Ovečeljkov kulturi grčkoj i kasnije rimskoj, kojoj će se čovječanstvo — kako Machar prokokuje — još daleko u budućnosti vraćati kao izvijek svježem živom izvoru, spisane su čitave goleme biblioteke. No ostali svjetovi starine bili su osugljeni čekati do u najnovije vrijeme, jer nas spisi starih klasika, Herodota, Diodora, Strabona i t. d., što se bave ovim krajevima ne mogu zadovoljavati, budući neotični i megiusobno ne očitoj opreci. To vrijedi i za proučavanje Egipta, onoga Egipta priče i faraona, tamno od najstarijih dinastija, tri hiljade godina prije Hrista. Tek iz velike francuske ekspedicije pod Bonapartom (1798—1801) počeo se svijet nešto više zanemariti za nj. A

Arbanija: Izmjeđu Janice i Vojuse kaogod u južnom dijelu Tomorske planine neprijatelj je nanovo zauzeo poziciju.
Djoglavica generalnog štaba.

Izveštaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 28. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 28. augusta 1918.
Zapadno bojište: Novi pokušaji Engleza da probiju ranim jutrom s obe strane vojničke ceste Arras-Cambrai sa silnom nadmoći ljudi i materijala. Kao god podne sa novom snagom, propadoše sa najvećim gubicima po neprijatelja neposredno na istoku od Pelvesa, kod Vis-en-Artois i Croisillesa. Tako progioše po više puta neprijateljski protinikovi juriši na Boiry Notre Dame i sjeverno istočno od Croisillesa. Oko podne boj zahvati i sjevernu obalu Scarpe prema jugu do Mory. Tu bijahu odbijeni česti neprijateljski napadi, kao god i engleski nagli napadi s obe strane od Bapaume i na naše nove linije izmjeđu Flersa i Curly. Ruševine Chaulnesa i Roye prepustjene su protivniku bez boja. Na Vesli propade američanski napad sa teškim gubicima. Fisnette uzeta je na juriš.

BERLIN, 29. Wolff-Bureau javlja: Veliki glavni stan, 29. augusta 1918.
Zapadno bojište: Skupina vojske nasljednika prijestola Rupprechta i generala Böhna:

Jugo istočno od Arrasa pokušaje se odmah južno od Scarpe ponovljeni pokušaji Engleza da probiju. Boiry Notre Dame, žarište ljutih bojeva, tri smo puta oteli neprijatelju protuudarom; na kraju ostade u njegovim rukama. Glavni udar engleskog napada zateče württemberške pukovnije s obe strane ceste Arras-Cambrai, na koje je neprijatelj do sedam puta uzalud jurišao sa oklopljenim kolima i dubokim pješničkim redovima. Južno od Croisillesa i Mory istočno od Moryja bilo je engleskih napada. Jugo zapadno od Bapaume nije bilo pješničke djelatnosti.

Sjeverno od Somme protivnik ponovi svoje napade; on prode u našu liniju izmjeđu Flersa i Curly, ali ga protunapadom potisnuo natrag. Izmjeđu Somme i Oise prednje čete bile su u borbenom dodiru pred našim novim pozicijama sa neprijateljem, koji je za njima išao preko Dompierre, Belloy, Nesle, Beaulieux i Suzoy. Jugo zapadno od Nogona neprijatelj napade naše stare linije, koje više njezino držali. Nogon leži pred našom bojništom. Sjeverno od Aisne Francuzi, prizivajući Amerikance, preuzeše svoje napade, koje odbismo sa teškim gubicima. Petostrkatni neprijateljski juriš na Paslysko uporište bje uzbijen.
Prvi general, kvartirmajstor Ludendorff.

Večernji izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 29. navečer. Jugoistočno od Arrasa razviše se popodne novi bojevi i okršaji na prepolju pred našim linijama istočno od Bapaume i Deronne.
Istočno od Nogona pješnički bojevi. Na Ailletti pa izmjeđu Ailletta i Aisne propadoše sasvim i sa teškim gubicima po neprijatelja. Osobito jaki napadi Francuza i Amerikanaca. Dosad javljaju da ima više od 50 oklopljenih kola razmrskanih.

da je imao razloga, svjedoči nam, danas već velika i zasebna grana historije, egiptologija.
Tamo na plodnim obalama Nila, što se po odredbi bogova razlijeva svake godine i natapa i opljuje bogato zemlju, tamo gdje rastu paome i cvjeta sveti svijet Nila, lotos, tamo je čovjek već u najstarije vrijeme, kamo jedva dopire historija, živio dostojnim sebe životom. Mi danas, proučavajući onaj svijet, moramo se pokloniti, spoznavši, da je taj kulturni život staroga Egipta počivao na čvrstim estetskim temeljima, koji izbijaju poglavito iz dvaju važnih faktora: religiozitetu i čistog nazora o braku i obiteljskom životu. A osobito ovo posljednje u godno nas se doima. Jer čemo se uvjeriti, da je na pr. položaj žene u Egiptu — 3000 godina prije Hrista — bio daleko bolji nego možda u poganskom Rimu.
«Ako si mudar, brini sa za svoju kuću, ljubi svoju ženu, hrani je i resi, to je njezina radost» — veli najstarija moralna knjiga svijeta, glasoviti papirus princa Prah-hotepa (3300 god. pr. Kr.) koje je sadržaj prijedio kao norma u zemlji faraona. Neke staroklasici pisci htjeli bi, da je položaj egiptanske žene bio sličan ili pače jednak onomu haremske gospođe orijenta, što nikako ne odgovara istini već i zato, jer je kao zakoniti brak priznat

Bojevi na zapadu.

BERLIN, 28. Wolff ured javlja: S obiju strana ceste Arras-Cambrai izjalovio se je jaki polušaj prodiranja, ponavljen dne 27 kolovoza s eskadrom tankova, koji su Englezi čitav dan nastavili i trajno ga pojačavali čilim silama. Oko podneva bitka je zahvatila sjevernu obalu Scarpe. Navale, tri puta izvedene, izjalovile su se. Poslije podne jugo zapadno od Bapauma skršio se je, nakon jake priprave vatre, napad izveden sa pet dubokih redova uz teške neprijateljske gubitke.

Sjeverno od Somme neprijatelj su odbijeni engleski napadi koji su u jutro započeli. Neprijatelj, koji je bio dopro u Flers, bio je protunapadom izbačen. Južno od Somme odbili smo pojedinačke napade. U noći izmjeđu 26 i 27 kolovoza i na fronti izmjeđu Somme i Oise prema koveljima i brezborbe te neopaženi od neprijatelja povukli smo naše linije nakon svršenih priprava. Neprijatelj je tek 27 kolovoza poslije podne, oklijevajući, ušao u položaje, koje smo mi ostavili.

AUSTRO-UGARSKA.

O osnovama austrijske vlade za reviziju ustava.

BEČ, 30. Sasvim nelemeljite vijesti o saopćenju vladinih osnova za jednu reviziju ustava nekim vojgama političkih stranaka, koji su izšli pred ministarstva predsjednika, izazvaše svakojaki nagaganja u tim osnovama. Naprema tim vijestima izjavljuju se, da vlada, smatra za jedan od svojih najvažnijih zadataka pripremanje jedne revizije ustava uz očuvanje svih jedinstvenih interesa države te ne misli odugovlačiti sa obaveštavanjem javnosti o tim svojim namjerama. Megutim prethodne radnje nijesu još takove, da bi ona mogla iznijeti pred javnost planove koje je zamislila.

Pastirski list austrijskih nadbiskupa i biskupa.

BEČ, 29. Nadbiskupi i biskupi austrijski izdadoše pastirski list, u kojemu se kaže: U ovo vrijeme koje s osnovice ruši i preinačuje život naroda, smatramo za svoju dužnost da iz meteža sadašnjih zabluda i zločinštava pokažemo koji je pravi put. Ma da nas u velike rastuzuje kad gledamo ruševine što ih je rat nagomilao, opet nas tješi svijest, da krivica radi proljevanja krvi ne pada na našu domovinu. Koliko li naš teško zabrinuti cesar ne nastoji da postigne mir i svojim milim narodima prištedi krvave žrtve rata! Da je do njega, svi bi davno već uživali mir! Ali nažalost svaku našu ponudu mira neprijatelj naš odbače za sprdnjom; šta više, dušmani izazvaše preko svojih ortaka neki pokret u našoj zemlji, koji bi među nama imao da djeluje kao iskra u buretu prahe. Sramota je doista za nas, da naši neprijatelji, koji nijesu kadri da nas vojničkom silom svladaju, smjedoše pokušati da nas navedu da prelomimo vjeru zadanu cesaru i državi i da klevetama otruju legendaru čestost prema naslijeđenoj vladalačkoj kući te da spremaju unutrašnje raspadanje.

Zatim pastirsko pismo ustaje protiv lihvarske hajke; obraća se na velokodušnu darežljivost sviju, koja danas nije samo veliko djelo božije ljubavi i ljubavi prema iskrmjenu, već je i djelo u korist domovine.

Pastirsko pismo svršava pozivljuć na dalje hrabro održavanje i kaže:

jedino monogamični, a žena je muž drugarica života, kućanica i odgojiteljica djece, te se evo u ničem ne razlikuje od položaja naše moderne žene. Istina, dešavalo se kao i drugdje, tako i u Egiptu, da se na dvorovima kraljeva i odličnika našlo u t. zv. ženskim odajama pored legitimne žene još čitave nizove robinjica, pjevačica i pjesačica, ali je njihov ugled daleko zaostao za onim «gospodarice kuće», — legitimne žene, te se imadu smatrati, da su ondje više za zabavu odličnika u stanovitom smjeru (pjevanje, glasba, ples) nego li za što drugo.

A za razjašnjenje položaja žene u privatnom pravnom pogledu služi jedan u strogoj jurističnoj formi pisan sačuvani egiptijski testament iz 3000 god. prije Hrista, što odreguje neke odredbe glede baštine oporučiteljeve kćeri, a tiče se upravljanja ženine imovine. Iz njega vidimo ne samo to, da je vlasnik imao neograničeno pravo raspolaganja sa svojom imovinom, već i to, da je Egiptanci bilo dozvoljeno (prije skoro 3000 god.!) da može sa naslijegjenim upravljati i raspolagati po miljoj volji. A to je svakako dostatan dokaz protiv navoda prije pomenutih klasičara.

Čitajući stare natpise na stijenama egiptskih grobova, spomenicima i sarkofazima, u kojima su biografski podaci pokojnika pobliže, opaziti ćemo,

Austrija ima od providnosti da ispuni zadatak kao katolička glavna vlast u srcu Evrope i o-tadžbina skupine naroda koja u njoj živi. Snaga Austrije leži u složnosti njene djece, a složnost u katoličkoj vjeri. S toga za nas ina samo jedna opasnost: Odmetačina od katoličke vjere.

O tobožnjem tajnom ugovoru izmjeđu Austrije-Ugarske i Ukrajine.

BEČ, 30. Sve što se u inostranoj štampi pretresuje o tobožnjem tajnom ugovoru izmjeđu Austrije-Ugarske i Ukrajine, ne odgovara činjenicama; to su sve sama tendenciozna nagaganja.

Zadnji ratni zajam u Ugarskoj.

BUDIMPEŠTA, 29. Do dosadašnjem računu zadnji zajam u Ugarskoj donio je po prilici 2.860 milijuna kruna.

Neispravni glasovi o novim stavnjama.

«Wiener Mittagszeitung» javlja: U subotnjem zajedničkom ministarskom vijeću povelu se je riječ tekodgjer o budućim vojničkim mjerama u svrhu, da se očuva ratna sprema i namaknu doknade u austro-ugarskoj vojsci. Poradi toga su vijeću prisustvovala i oba ministra za zemaljsku obranu. U svezi s tim riješilo se je pitanje o eventualnim budućim predodžbenim smotrama svih ili pojedinih vojno-obvezatnih godišta. Zasad će se prevesti samo nedavno proglašeni pregled neki osoba, koje stoje samo u vojničkoj službi. Kako se megjutim s nadležne strane uvjerava, ni u kojem se slučaju ne misli na to, da se za parlamentarnih praznika raspíše stavnja stavnja građanskoga pučanstva, već zbog toga, da se inozemstvu ne proizvede dojam, kao da se hoće ili može provesti takav korak samo u nenazočnosti narodnoga zastupstva.

O istom se pitanju javlja iz Budimpešte: Nekli su listovi javili, da su se u zajedničkom ministarskom vijeću prihvatili zaključci o pitanju glede doknade zajedničke vojske odnosno o novim stavnjama. Kako s nadležne strane doznajemo, ova je vijest neispravna. U zajedničkoj se ministarskoj konferenciji nije ni povelu riječ o ovom pitanju.

NJEMAČKA.

Hindenburgovo zdravlje.

BERLIN, 29. Na telegram što je otažbenička stranka u Reichsbachu u Gotlandu poslala Hindenburgu, moleći ga da bi se odazvao, kako bi oprovrgli glasove o feldmaršalovu zdravlju, stiže ovaj odgovor: «Hvala Bogu, zdrav sam zdravat i čekam mirne duše što će budućnost donijeti.»
Hindenburg.

Odbor za spoljašnje poslove Bundesrata.

BERLIN, 29. Odbor za spoljašnje poslove Bundesrata držaće u ponedjelnik popodne sjednicu pod predsjedanjem bavarskog ministra predsjednika Dandla.

Zašto je državni tajnik Hefnerich izputovao iz Moskve.

BERLIN, 28. Naprema netočnim izvještajima štampe o zrocima otputovanja državnog tajnika Hefnericha iz Moskve i prenosu njemačkog diplomatskog zastupništva u Pskov, Wolff-Bureau konstatuje, da Hefnerich nije krenuo iz Moskve po vlastitoj inicijativi, već po izričitom nalogu državnog tajnika Hintzeja. Hefnerich nije hotio da se zastupništvo prenese iz razloga lične sigurnosti,

da je svagdje iskazana osobita počast majkama time, da je uvijek proglašena mati pokojnika, dok očevu ime dolazi tek gdje gdje kao nužnoredno. Ili oni pietetni natosi, kojima se muzevi odužuju uspomeni umrlih žena: vladarica ljubavne dražesti i milina i raskoš; «paoma ljubavi svome mužu»; a kraljevska supruga visokog «ostojanstvenika Thi, koji je kao tajni savjetnik služio tri regenta nazvana je «vladaricom kuće» i «ljubljenom od svoga muža» itd. Egiptoski pak slikarstvo i plastična umjetnost, pokazuju nam u svojim scenama iz bračnog i obiteljskog života, kako je isti bio visoko cijenjen.

Da li je kod sklapanja braka bilo osobitih karkvih ceremonija ili svečanih činova ili gozba, ne može se nikako razabrati ni u staroj egiptoskoj umjetnosti, ni u hieroglifnim papirusima, premda se kao po dozele navedenom tako i po drugim znaci; ma zasigurno znađe, da se je sam akt ustupa u brak smatrao važnim momentom u životu egiptoskih ljudi. Tako imamo primjer, gdje neki visoki činovnik naziva brak najvažnijim djelom svog života, osjećajući se tek po njemu «potpunim čovjekom». A jednako se i na židovima po gubicima i natpisima sarkofaga, gdje se pobliže «curriculum vitae» pokojnika, rijetko zaboravlja spomenuti taj znameniti dan.
(Slijedi).

tek po izričitoj nalogu odredi, radi sigurnosti života članova diplomatskog zastupništva, da se prenese i to u Petrograd; dalji prenos iz Petrograda u Pskov nije naredio Helfferich već Hintze.

Potpisani popunilbeni ugovori k Brestlitovskom ugovoru o miru.

BERLIN, 28. Službeno. Danas popodne potpisane u ministarstvu za spoljašnje poslove njemački i ruski opunomoćenici tri popunilbena ugovora k Brest-Litovskim ugovorima, naime: popunilbeni ugovor k ugovoru o miru, finansijsku pogodbu i pogodbu o privatnom pravu na popunjavanje njemačkog ruskog dodatnog ugovora k ugovoru o miru. Ovi su ugovori rezultat pregovora što se već nekoliko nedjelja vode izmeggju njemačkih i ruskih delegata u Berlinu.

IZ RUSIJE.

MOSKVA, 30. Petrogradska agencija. U Turkestanu potukosmo neprijatelja kod Merva; on izgubi preko 2000 ljudi, te se povuče u neredu prema Ašabadu. Ovaj čemu grad do malo vremena zauzeti; to će značiti likvidacija protirevolucionarnog ustanka. Zauzemo Tešen; dalje napredujući ne naiđosmo ni na koji otpor. U pravcu prema Alapajevskome zauzemo Monastirskoje, u pravcu prema Kasnome Ufmski i Tokarov i Ost. Odbivši uspješno protivnikove pokušaje da preotme pozicije na velikom brdu, stekosmo dalje zemljišta. Na desnoj obali Volge u okolici Kasanskog zapremisno Ključić. Neprijateljski protunapadi na južni dio fronta Uvavak-Dokaldnovake i na sjevernu Kavskesku frontu odbijeni su sa znatnim gubicima. U području Berecke na Dvini biju se ljuti bojevi. Buržoazija u Sisiraru sprema se da preda grad.

Pregovori izmeggju Finske i Rusije odgogjeni.

BERLIN, 28. Sa finske strane javljaju: Buduć da u finsko ruskim pregovorima o miru nije dosad došlo do složenosti u glavnim pitanjima, to su se pregovori, na prijedlog finskih opunomoćenika, odgodili. Kad se pregovori preuzmu, finski će opunomoćenici učiniti prijedloge ruskima posredovanjem njemačke vlade. I jedni i drugi opunomoćenici kreću skornih dana iz Berlina; jedino finiski delegat ministar Eickel zasad će ostati ovdje.

Lenjin i prehranjivanje naroda.

MOSKVA, 28. Petrogradska agencija. Lenjin upravi svim gubernijskim komisijama za prehranjivanje telegram, u kojemu, podsjetujući na činjenicu da odbori siromašnih težaka vrnjegaaju interese težaka koji su u boljim prilikama, kaže da sovjetska vlast vazda nastoji da socijalizuje zemljišni posjed; to posvjedočuju i najviše cijene udarene kruhu i slične mjere. Svim gubernijskim komisijama za prehranjivanje najstrože se naređuje neka nastoje, da se siromašni sa imućnijim težacima druže.

Londonski načelnik u Italiji.

LUGANO, 28. (Zakašnjeno). U subotu bio je u počast londonskog načelnika, koji sada boravi u Italiji, dejeuner, na kojemu su bili ministar predsjednik Orlando, ministar spoljašnjih posala Sonnino i drugi ministri i zastupatelji vlasti. U govorima što su se držali, stavile su se uzajamne simpatije oba naroda i njihovo u ratu pobratimstvo te se izrazilo pouzdanje u konačni mir dostojan časti ententnih vlasti.

Zakon o momčadi u Sjedinjenim Državama.

WASHINGTON, 28. (Reuter). Senat je primio zakon o momčadi.

Izvjestaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 29. Glavni stan, 27. augusta 1918. Fronta u Palestini:

Obostrana artiljerijska vatra nešto slabija; živa letjeljčka djelatnost. Zapadno od Mezrara i na istočnoj obali Jordana uspješni okršaji na pretpolju; zarobismo nekoliko ljudi.

Ustanički zagon na Hedšasku željeznicu kod Zadedhadeša bje odbijen. Kod Majdana na perzijskoj granici engleska novačka komanda bje poražena te pretrpi teških gubitaka.

Na ostaloj fronti stanje se nije izmijenilo.

CARIGRAD, 29. Glavni stan, 28. o. m.

Fronta u Palestini:

Od obale do Jordana samo neznatna borbeno djelatnost. Istočnu obalu Jordana tukla je žestoka vatra neprijateljske artiljerije. Ustanički zagon južno od Tebuka razbije se nakon duga boja o hrabro držanje naših straža i nadošli pojačanja. Sa ostalih fronta ništa novo.

U noći prije 28. o. m. neprijatelj sklietio bacilaše na Carigrad bombe i letke razdražive sadržine. Bombe nanijeh samo neznatne štete; jedno je dijete ubijeno, jedanaest je osoba ranjeno.

CARIGRAD, 30. Glavni stan, 29. o. m.

Fronta u Palestini:

Na našem desnom krilu preduzemosmo na širokoj fronti i sa dobrim uspjehom patrole sa zagona na neprijateljske linije. Zbog ovih preduzeća neprijateljska vatra poraste mjestimice do velike jačine u obalnom području. I okolica Tel-Dimrinska stala je pod žestokom vatrom.

Afrikanska fronta:

Talijanski ispad iz Homsa dana 11. o. m. bje odbijen. Iznadno se doznaje, da jedna od onih letjeljica, koje su u noći prije 28. o. m. napale Carigrad bombama, bila je obrambenom vatrom prinunjena da se spusti blizu Carigrada; letjeljica izgorje, engleski kapetan bje uhvaćen.

Proglas Ureda za prehranjivanje naroda.

Ministar i upravljač ureda za narodno prehranjivanje objavio je ovaj proglas:

Žito se poželo, a gotovo i omlatilo. Doslje ljute oskudice, mogao bi opet svaki austrijski državljanin da primi toliko kruha i brašna koliko ga od dohotka domaće zemlje po pravdaosti ide.

Ali sebičnost i bezobzirna pohlepa počnju da žetvu raznose i stavljaju u opasnost sigurnu podjelu ratnog obroka. Ljudi, koji blepe za lihvarskim dobitkom, ili teže za sebičnom koristi, hrle na polja, oštrčuju ih besavjesno i muče ratara, kako bi se samo nezakonitim načinom demogli plodova.

Što namaknu, to se ludo i rasipno troši. Tako manjina troši ono što druge po pravu ide. Ali ko uistinu bijedu trpi i s malo novca mora da oskudno živi, ko svoje vrijeme u marljivom dnevnom radu provodi, ko ne gramzi za bogastvom, tomu sebičnost i lihvarestvo prijete da otmu pravo i kruh.

Otimanje — ko da više — već je započelo eđa se svi pošteti ratari odvrate od vršenja dužnosti. Nekoji su upali u napašt dobitka preko mjere, a gragjani se s pravom ljute, što se pohlepa mnogog ratara usugjuje da traži ne samo predmete svagdanje potrebe, nego sve trice i luksus, čak i vjenčane prstene zlatne, samo da nevoljne i bojažljive opljačkaju.

Ova nedjela ugrožavaju seljake i gragjane. Većina gragjana valja da ljuto oskudijeva radi koristi nekotjih bezobzirnih ljudi, dok težakom stališu prijete jad revizicije, koja bi teško štetovala one težake što se dužnosti davanja pošteno odazivlju.

Raznošenju žetve državna će snaga stati na put svim sredstvima svoje moći. Pohlepu i nepravdu valja utući, a zakonu postiči poštvanje i krepot.

Rataru treba zajamčiti mir pri njegovom dragocjenom radu, on se ne smije ponudama dosadnih kriomčara izlagati nejoštrijoj kazni, dok gragjenu valja da bude dana mogućnost da bez trošenja svoje snage i svojeg radnog vremena može nabavljati najnužniju hranu uz zakonite cijene.

Vlada je čvrsto odlučila da izbjegne svakako ponovnim teškim prilikama, s kojih je prošle gospodarske godine opskrba pučanstva patila. Ona će stoga tražiti da bilo čime zapriječi svaku prodaju plodina kojima država gospodari, neovlaštenim osobama. Vlastima je naređeno, da svakoga ko ove životne namirnice neovlašteno nabavi, najoštrije kazni. Kazna zatvora udarade se se kupcu i prodavaču u najvećoj mjeri a pored toga i najveća predviđena globa.

Osvrćati se pritom na ma čije lice neće se smjeti.

Z to ili brašno, koje se bude bilo kako nosilo ili provozilo, pa sve i u najmanjim količinama, bez svakoga će se obzira zaplijeniti. Na isti će se način utražak bio u novcu ili u robi izmjene proglasiti da je propao. Sve je učinjeno da se strogo nadzire promet životnih namirnica; a, da se što brže uhvate raznesene zalihne i odredi ko su ti prodavači, organizovala se posebna služba.

Mora se upotrebiti najveća oštrina zakona eđa napokon prestanu nezakonita i lihvarska nedjela, jer samo ako obuhvatimo čitavu domaću krušnu hranu te je pravedom podijelimo, obranićemo se od nevolje, sačuvaćemo unutrašnji red carstva i brže ugledati mir.

C. k. ministar i upravljač ureda za prehranu naroda:
Paul m. p.

DALMATINSKE VIJESTI

Previšnje odlikovanje.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premisljivo udosiojilo udijeliti zlatni križ za zasluge s krunom na traku kolajne za hrabrost, u priznanje izvrsnog službovanja pred neprijateljem, poštanskom konceptistu Jaroslavu Zigleru kod ravnateljstva pošta i brozvoja u Zadru.

Imenovanje.

Predsjednik Pomorske Vlade imenovao je lučkog pomoćnika Matiju Dabinovića lučkim odaslanikom, ostavljajući ga na njegovom dosadašnjem mjestu.

Nova općinska uprava u Dobroti.

U sjednici općinskog vijeća općine Dobrotske dne 18. o. m., izabrana je nova općinska uprava i to za načelnika dosadašnji donaćelnik gosp. Pavo Petričević, a za prisjednike gg. Milko kap. Kamenarović, Krsto kap. Dabinović, Josip Radimiri i Aleksandar Radoničić.

Boginje u Vrani.

Radl boginja u Vrani naređeno je da stanovnici onog zaraženog odlomka ne smiju dolaziti u općinu biogradsku.

Čitulja.

U srijedu u pokrajinskoj bolnici u Arb nasima kod Zadra iznenada je preminuo Mihajlo Kovačević, sin pok. liječnika i nar. zast. dr. Krste Kovačevića. Mrtvo tijelo bilo je preneseno u Šibenik.

Dražba vojničkih konja u Sinju.

U Sinju na 14. i 28. septembra bit će dražba vojničkih konja uz uvjete sadržane na nalegici kupovne legitimacije. Ko želi nabaviti tih konja, nek zatraži od kotarskog poglavarstva propisanu kupovnu legitimaciju, gdje će biti naznačeno koliko konja kani nabaviti; jer bez ove legitimacije ne može niko biti pripušten dražbi.

Autobus.

A Zara, per encomiabile iniziativa del signor Antonio Perlini, si costituirà una nuova società pel trasporto di merci mediante autocarri. Coll'attuale scarsezza di veicoli e di animali da tiro, questa im-

presa verrebbe proprio a bisogno del pubblico, ed è desiderabile di vederla sollecitamente realizzata.

Poštanske vijesti.

Pojtski privatni poštanski paketni saobraćaj od sada je dopušten uz postojeće uvjete i za poljske poštanske urede 145, 292, 397, 415, 433, 530, 581, 648, 1062.

Poštanski saobraćaj u Primorju.

U Primorju su preuzeli listovni i novčani saobraćaj, te onaj vrijednosnih pisama poštanski uređi Avče i Farra, listovni i novčani saobraćaj poštanski uređ Bovec.

Adrese na pismima za Tursku.

Adrese na pismima za Tursku neka se ne pišu ni goticom ni ćirilicom, jer se time otežava dostava. Adrese na pismima za Tursku moraju biti pisane latinskim pismenima.

Za pučko odijevanje.

Buduć da su zalihne vunenog pletiva u izdavalistu br. 7. u Zadru bile ovih dana popunjene, obznanjuju se oni koji posjeduju odnosnu «Potvrdu o potrebi», da mogu pridignuti robu naređene sedmice, počevši od ponedjeljnika, 2 septembra.

Novne knjige.

Simo Matavulj: Car Dukljan. Kao 3. i 4. snopić Juriceve «Universalne biblioteke» u Spljetu preštampana je (prvi put latincim) Matavuljeva priča «Car Dukljan». Izdavač je dođao priči i narodnu pjesmu «Car Dukljan i Kristitelj Jovan». Glavne odlike piškvevala talenta očituju se i u ovoj krasnoj pripovijesti. Knjižica ima 48 strana u 16-ini i stoji 1 K.

Zadnji telegrami uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

BEČ, 30. Službeno se javlja:

30. augusta 1918.

Talijanska bojište:

Južno od Mori konjičke jurišne čete napadoše naglo jedno neprijateljsko uporište te istjeraše jedan dio posade. Naše jurišne čete djelovaše s uspjehom i u Concejskoj dolini. Na visoravni Sedam Općina barbena djelatnost oživjele znatno. Kod Asiaga i sjeverno od Col del Rosso neprijatelj preduze, nakon žestoke artiljerijske pripreme, nekoliko zagona, koji bjehu uzbijeni što vatrom što protudarom.

Jučer izjutra naše velike letjelice napadoše stanicu Montebelluna i osuše je sa 50 bomba.

Arbanija:

Nije bilo ovećih bojeva.

BEČ, 31. Službeno se javlja:

31. augusta 1918.

Talijanska bojište:

U Judkarijama uspješni izvidnički okršaji. Brdo Maio, istočno od Pasubia, bilo je jučer prijelazno u neprijateljskim rukama. Artiljerijska i miska vatra, koja potraja preko dva sata, zasu našu posadu; po tom uspije Talijancima da prodru u naše opkope. Odjeljci naših odsječkih pričuvatreće pukovnije tirolskih carskih lovaca i jurišnog bataljona carskih lovaca preduzeše odmah protunapad te, valjano poduprti od baterija divizije carskih lovaca i desete brigade honvedske artiljerije, u malo vremena i u ljutom boju izbacih neprijatelja vanka. 20. ta bersaljerska pukovnija plati svoj poraz izgubivši preko 200 mrtvih i nekih 100 zarobljenika.

Arbanija:

Ništa novo.

Doglavica generalnog štaba.

Izvjestaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 30. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 30. augusta 1918.

Zapadno bojište:

Jugoistočno od Arrasa neprijatelj je po više puta jurišao na Hendecourt, ali bje u ljutom boju uzbijen. Dalje na jugu Englezi prodrijaše u Bullecourt i Riencourt. U ljutim bojovima preotesmo Riencourt i istočni dio od Bullecourta. Sjeveroistočno od Bapaume neprijateljski su napadi odbijeni, tako i peterokrati juriš iz St. Legera-Morgja. Sjeverno od Somme prenijesmo obranu na liniju istočno od Bapaume sjeverozapadno od Peronne. Jaki neprijateljski napadi jugoistočno od Nesle i iz Nogona bjehu odbijeni. Na Ailletti Francuzi se učvrstih zapadno od Folembregja u maloj dubini. Neprijateljski napadi preduzeti izmeggju Pont St. Marda i Chavignya sa dvostrukom nadmoći i u dubokim napadnim redovima, propadoše sa neobično velikim po njega gubicima; 72 oklopljena kola razmrskana su. Francuzi pretrpijaše tako težak poraz.

Drvi general. kvartirmajstor Ludendorff.

Sinoćnji izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 30. navečer. Veliki engleski napadi na širokoj fronti jugoistočno od Arrasa propadoše. Bilo je lokalnih bojeva jugoistočno od Nogona i na Ailletti.

Veliki požar u Carigradu.

CARIGRAD, 30. Jučer buknu u gradskom kotaru Zarječku veliki požar, koji uništi preko 500 kuća. Dožurnici, austro-ugarske i njemačke čete osamih vatre. Sultan pogje na lice mjesta, a odatle na visoku Kapiju, gdje od preko pedeset godina nije nijedan sultan bio. Tamo je vijećao o načinu kako da se priskoči pogorjelcima.

Pobjede sovjetskih četa.

BERLIN, 30. Petrogradska «Dravda» javlja, da su dana 28. o. m. sovjetske čete odnijele sjajnu pobjedu na rijeci Usuri. Veliki odjeljci čehoslovački, engleski, francuski i japanski potučeni su i prignati na uzmak.

Izvjestaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 31. Glavni stan, 29. augusta 1918.

Izmeggju Drijepenskog i Ohridskog jezera naše jurišne čete prodrijaše u neprijateljske pozicije, iz kojih se povratioše sa francuskim zarobljenicima. Neprijateljski odjeljci dvaput pokušaše da se primaknu našim stražama kod Altšumable, ali bjehu krvavo uzbijeni. Kod Mačukova naši izvidnički odjeljci zarobiše nekoliko Engleza.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Bollettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA 30. Si comunica ufficialmente:

30 agosto 1918.

Teatro della guerra italiano:

A sud di Mori truppe d'assalto di cavalleria attaccarono di sorpresa un punto d'appoggio nemico e ne sloggiarono una parte della guarnigione. Anche nella valle Cancei i nostri nuclei d'assalto operarono con successo. Sull'altipiano dei Sette comuni l'attività combattiva si ravvivè considerevolmente. Presso Asiago ed a nord del Col del Rosso il nemico, dopo violenta preparazione d'artiglieria, ha intrapreso parecchie punte, che vennero ribattute parte dal nostro fuoco parte in contropunta. Jeri mattina i nostri grandi aeroplani attaccarono la stazione di Montebelluna e vi lanciarono 50 bombe.

Albania:

Nessuna operazione combattiva di maggiore entità.

VIENNA, 31. Si comunica ufficialmente:

31 agosto 1918.

Teatro della guerra italiano:

Nelle Giudicarie fazioni di ricognizione coronate di successo. Monte Maio ad est del Pasubio ieri fu transitoriamente in possesso del nemico. Un fuoco d'artiglieria e lanciamine, durato due ore, travolse la nostra guarnigione, dopo di che riesci agli Italiani di irrompere nei nostri fosati. Riparti delle nostre riserve di settore del terzo reggimento dei cacciatori imperiali tirolesi e del battaglione d'assalto dei cacciatori imperiali passarono tosto al contrattacco, e egregiamente appoggiati dalle batterie della divisione dei cacciatori imperiali e della Xa brigata d'artiglieria degli Honved, in breve tempo, in lotta accanita ribattarono il nemico.

Il 20. reggimento bersaglieri scontò la sua disfatta con una perdita di più di 200 morti e circa 100 prigionieri.

In Albania:

Nulla di nuovo.

Il capo dello stato maggiore generale.

Bollettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 30. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 30. agosto 1918.

Teatro della guerra occidentale:

A sud est di Arras il nemico, che ripetutamente assaliva Hendecourt, venne ributtato in aspro combattimento. Più a sud gli Inglesi penetrarono a Bullecourt e Riencourt. In accanito combattimento vennero ripresi Riencourt e la parte orientale di Bullecourt. A nord est di Bapaume attacchi nemici vennero respinti. Venne parimenti respinto un assalto ripetuto per cinque volte da Saint Leger-Mory in qua. A nord della Somme abbiamo trasportato la difesa sulla linea da est di Bapaume a nord ovest di Peronne. Forti attacchi nemici a sud est di Nesle e da Nogon furono respinti. Sull'Ailette i Francesi presero piede ad ovest di Folembreg in poca profondità. Fra Pont Saint Mard e Chavigny attacchi pronunciati dal nemico in fitti scaglioni, con doppia prevalenza, fallirono con perdite del nemico straordinariamente alte. Furono distrutti a cannonate 72 autocarri blindati. I Francesi subirono qui una grave sconfitta.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

D. KASANDRIC odgovorni urednik.

Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

Sarta

da uomo, capacissima, eseguisce qualsiasi lavoro; assume inoltre riparazioni d'ogni genere di vestiti, soprabiti, cappotti ecc. — Rivolgersi: Calle del Monte N.º 4, II. p.

Traži se naučnik za tiskaru.

Cercasi apprendista per tipografia.